

Subject Area
Banking and Insurance

Year: 2022
Vol: 8 Issue: 104
PP: 3963-3970

Arrival
07 October 2022
Published
30 November 2022
Article ID Number
64937

Article Serial Number
33

Doi Number
<http://dx.doi.org/10.29228/8/sssj.64937>

How to Cite This Article

Taşçı, M. Z. (2022).
“Allianz Sigorta
Şirketinin
Performansının Lopcow-
Moosra Karar Modeliyle
Analizi” International
Social Sciences Studies
Journal, (e-ISSN:2587-
1587) Vol:8, Issue:104;
pp:3963-3970

Social Sciences Studies Journal
is licensed under a Creative
Commons Attribution-
NonCommercial 4.0
International License.

Allianz Sigorta Şirketinin Performansının Lopcow-Moosra Karar Modeliyle Analizi

Analysis of Allianz Insurance Company's Performance with the Lopcow-Moosra Decision Model

Mehmet Zafer Taşçı ¹

¹ Arş. Gör. Dr., Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Zara Veysel Dursun Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, Sigortacılık Bölümü, Sivas, Türkiye

ÖZET

Günümüzde sigorta sektörü bireylerin ve firmaların maruz kalabileceği birçok riskin yönetilmesinde temel aktörlerden birisi haline gelmiştir. Sağladığı güvence ile ülke ekonomilerinde riskleri minimum düzeye indirerek finansal kayıpların önüne geçmekte ve ekonomik sistemlerde istikrarın sağlanmasında büyük rol oynamaktadır. Bu çalışmada Türk sigorta sektöründe faaliyet gösteren en önemli yabancı sermayeli şirketlerden birisi olan Allianz sigorta şirketinin 2017-2021 döneminde performansının hibrid bir karar modeli ile değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Önerilen model kapsamında ilk aşamada LOPCOW objektif ağırlıklandırma yöntemi ile seçilmiş olan kriterlerin ağırlıkları tespit edildikten sonra ikinci aşamada MOOSRA yöntemi ile alternatifler sıralanmıştır. LOPCOW-MOOSRA karar modelinden elde edilen sonuçlara göre Allianz sigortanın performansının yıllar itibarıyla artış eğiliminde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca sonuçlar Allianz sigortanın Covid-19 döneminde başarılı bir performans ortaya koyduğuna da işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sigortacılık Sektörü, Finansal Performans, LOPCOW, MOOSRA

ABSTRACT

Today, the insurance industry has become one of the main actors in the management of many risks that individuals and companies may be exposed to. With the assurance it provides, it prevents financial losses by minimizing risks in national economies and plays a major role in ensuring stability in economic systems. In this study, it is aimed to evaluate the performance of Allianz insurance company, which is one of the most important foreign-owned companies operating in the Turkish insurance sector, in the period of 2017-2021 with a hybrid decision model. Within the scope of the proposed model, after the weights of the criteria selected with the LOPCOW objective weighting method were determined in the first stage, the alternatives were ranked with the MOOSRA method in the second stage. According to the results obtained from the LOPCOW-MOOSRA decision model, it has been determined that the performance of Allianz insurance has been increasing over the years. In addition, the results indicate that Allianz insurance has performed successfully in the Covid-19 period.

Keywords: Insurance Industry, Financial Performance, LOPCOW, MOOSRA

1. GİRİŞ

Günümüzde sigorta sektörü bireylerin ve firmaların maruz kalabileceği birçok riskin yönetilmesinde temel aktörlerden birisi haline gelmiştir. Sağladığı güvence ile ülke ekonomilerinde riskleri minimum düzeye indirerek finansal kayıpların önüne geçmekte ve ekonomik sistemlerde istikrarın sağlanmasında büyük rol oynamaktadır. Ayrıca sigorta şirketlerince oluşturulan fonların yatırımlarda kullanılması ülke ekonomileri için önemli bir likidite kaynağı oluşturmaktadır (Turgutlu vd., 2007: 86; Olarewaju and Msomi., 2022: 1; Işık., 2021a: 46).

Ülkemizde de sigorta sektörü son yıllarda bankacılık sektörü ile finans sektörünün temel taşlarından birisi haline gelmiştir. Henüz istenilen seviyeye ulaşılmamış da olsa Türk finans sektörü içerisinde sigortacılık sektörü bankacılık sektöründen sonra ikinci önemli sektör olarak yer almaktadır. 2021 yıl sonu itibarıyla sigorta sektörünün finans sektörü içerisindeki payı %4,2 olarak tespit edilmiştir. Ülkemizde sigorta sektörünün yüksek potansiyel taşıması yabancı yatırımcıların Türk sigorta sektörüne olan ilgisini artırmaktadır. 2021 yıl sonu itibarıyla ülkemizde faaliyet gösteren yabancı sermayeli sigorta şirketi sayısı 41'dir (SEDDK, 2021).

Günümüzde teknolojik gelişmeler ve küreselleşme ile ülkelerin birbirlerine olan bağımlılıkları artmaktadır. Bu bağımlılık beraberinde birtakım riskleri de getirmektedir. Bu koşullarda ülkelerin sağlam bir ekonomik yapıya sahip olmasında güçlü bir finansal sisteme sahip olmak büyük önem taşımaktadır. Sigorta sektörünü finansal sisteme ve ülke ekonomilerine güvence, tasarruf ve yatırım hususlarında katkıda bulunan, ülke ekonomilerine koruma sağlayan bir sektör olarak özetlemek mümkündür. Bu nedenle sigorta sektörünün ve sektörde faaliyet gösteren sigorta şirketlerinin performanslarının düzenli aralıklarla ölçülmesi hem sektör hem finansal sistem hem de ülke ekonomileri için büyük önem taşımaktadır. Bunun yanı sıra sigorta şirketleri için düzenli aralıklarla yapılacak performans ölçümleri şirketlerin likidite yapısı, kârlılığı, sermaye piyasalarındaki performansı ve şirket

kaynaklarının kullanım etkinliği konusunda şirket yöneticilerine, şirket müşterilerine, yatırımcılara ve kredi kuruluşlarına önemli bilgiler sağlayabilecektir.

Çalışmanın amacı Türk sigorta sektöründe faaliyet gösteren en köklü ve güçlü uluslararası sermayeli şirketlerden birisi olan Allianz sigorta şirketinin finansal performansının Çok Kriterli Karar Verme yöntemleri ile ölçülmesidir. Dünyanın en büyük finans topluluklarından birisi olan Allianz grubunun bir parçası olan Allianz sigorta şirketi, Türk hayat dışı sigorta sektörünün lider şirketlerinden birisidir. Allianz sigorta şirketi 2017 – 2021 yılları arasında hayat dışı sigorta branşında prim üretimi sıralamasında ilk üç sırada yer almaktadır. Allianz sigorta şirketi 2021 yıl sonu itibarıyla ülkemizde yaklaşık olarak 2500 çalışanı, 4000 acentesi, 12 bölge müdürlüğü, 7200 anlaşmalı kurum ve 1500 banka şube kanalı ile 81 ilde hizmet sağlamıştır. Allianz Türkiye 2021 yılında yapılan müşteri tavsiye etme araştırması ölçümleri sonucunda tüm branşlarda en yüksek skoru alarak 1. sırada yer almıştır. Ayrıca Allianz son yedi yıldır en çok tavsiye edilen şirketler arasında yer almaktadır. (Allianz Sigorta Faaliyet Raporu, 2021). Yukarıda saydığımız nedenler ile şirketin sağladığı istihdam kapasitesi, uluslararası düzeydeki gücü ve başarıları, güçlü ve büyük acente ağı ve Türk ekonomisine sağladığı katkılar sebebiyle bu çalışmada Allianz sigorta şirketinin performansının ölçülmesi ve değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Bu çalışmanın literatüre katkıları aşağıdaki gibi açıklanabilir;

- ✓ Bu çalışmada literatüre yeni kazandırılan LOPCOW prosedürü kullanılarak kriterlerin objektif önem ağırlıkları hesaplanmıştır.
- ✓ Performans değerlendirmede LOPCOW-MOOSRA prosedürlerinden oluşan yeni bir hibrid karar modeli önerilmiştir.
- ✓ Bu çalışmada önceki çalışmalardan farklı olarak, şirket karşılaştırmaları ya da sektör performansı değerlendirmek yerine ÇKKV tekniklerinin bir şirketin performansının değerlendirmesinde kullanılabileceği gösterilmiştir.

2. LİTERATÜR TARAMASI

Çalışmada literatür incelemesi üç kısımdan oluşmaktadır. İlk olarak LOPCOW objektif ağırlıklandırma yönteminin uygulandığı çalışmalar, ikinci olarak MOOSRA sıralama yönteminin uygulandığı çalışmalar ve son olarak da sigorta sektöründe ÇKKV yöntemleri ile yapılmış çalışmalar incelenmiştir. Bu çalışmalara ilişkin özet bilgilere aşağıda tablo 1.'de yer verilmiştir.

Tablo 1. LOPCOW, MARCOS ve Sigorta Şirketlerine İlişkin Literatür İncelemesi

LOPCOW Prosedürünü Kullanan Bazı Çalışmalar	
Yazar	Konu
Ecer ve Pamucar (2022)	Bankacılık sektörünün sürdürülebilir performans analizi
Bektaş (2022)	Türk sigorta sektörü performans analizi
Niu vd. (2022)	Demiryolu hat yönetimi departmanı yer seçimi
MOOSRA Prosedürünü Kullanan Bazı Çalışmalar	
Mesran and Waruwu (2022)	Akıllı Endonezya Kartı alacak aday öğrencilerin belirlenmesi
Yılmaz (2022)	Türkiye'deki yabancı bankaların performans analizi
Ateş ve Topal (2021)	Güneş enerji santrali kuruluş yeri seçimi
Erikli ve Türkoğlu (2021)	OECD ülkeleri işgücü piyasası performans analizi
Narayanamoorthy vd. (2020)	Elektronik atık yeri seçimi
Bhowmik vd. (2019)	Optimum yeşil enerji kaynakları seçimi
Durgut (2022)	Bireysel emeklilik şirketlerinin performans değerlendirilmesi
Ömürbek vd. (2017)	Bankaların sürdürülebilirlik performanslarının değerlendirilmesi
ÇKKV Teknikleri Kullanılarak Sigorta Şirketlerini Konu Alan Bazı Çalışmalar	
Demir (2022)	Bir sigorta şirketinin kurumsal performansının ölçülmesi
Akyüz (2022)	Hayat Dışı sigorta şirketlerinin finansal performans analizi
Dalkılıç ve Gülcemal (2022)	Hayat Dışı sigorta şirketlerinin finansal performans sınıflandırması
Durgut (2022)	Bireysel emeklilik firmalarının performansının analizi
Çınaroğlu (2022)	Bireysel Emeklilik şirketlerinin performans değerlendirilmesi
Bilbao-Terol vd. (2022)	İspanyol hayat dışı sigorta şirketlerinin değerlendirilmesi
Aydın (2021)	Türk sigorta şirketlerinin piyasa performansının ölçülmesi
Dwivedi vd. (2021)	Bir sigorta şirketinin performans ölçümü
Işık (2021b)	Axa sigorta şirketinin finansal performans analizi
Gharizadeh Beiragh vd. (2020)	Sigorta şirketleri için sürdürülebilirlik performans değerlendirilmesi
Aydın (2019)	Türkiye'de hayat ve emeklilik sigorta sektörünün finansal performans analizi
Işık (2019)	Hayat dışı sigorta sektörünün finansal performansının sıralanması
Torbati vd. (2018)	İran'da sigorta branşlarının performans değerlendirilmesi
Sehhat vd. (2015)	Sigorta şirketlerinin performans ölçümü.
Khodamoradi vd. (2014)	Tahran borsasında işlem gören sigorta şirketlerinin performans analizi
Akyüz ve Kaya (2013)	Türk hayat dışı ve hayat ve emeklilik sigorta sektörünün finansal performans analizi

3. YÖNTEM

Bu çalışmada verilerin analizinde LOPCOW ve MOOSRA yöntemden oluşan hibrid bir karar modelinden yararlanılacaktır. LOPCOW yöntemi ile kriterlerin objektif ağırlıklandırılması yapıldıktan sonra MOOSRA yöntemi kullanılarak alternatifler sıralanmıştır.

Bu bölümde LOPCOW ve MOOSRA yöntemine ilişkin tanıtıcı bilgiler aşağıda sunulmuştur.

3.1. LOPCOW Yöntemi

LOPCOW yöntemi 2022 yılında Ecer ve Pamucar tarafından literatüre kazandırılmış güncel bir objektif kriter ağırlıklandırma yöntemidir. Her bir kriterin standart sapma ve yüzde değerlerini hesapladıktan sonra, kriterlerin ağırlıklarını objektif olarak geçerli bir şekilde hesaplayabilmektedir. Yöntemin uygulama aşamaları aşağıdaki gibidir (Ecer ve Pamucar, 2022: 4-5);

Aşama 1: m sayıda alternatifi ve n sayıda kriteri olan bir karar verme problemi için ilk aşamada başlangıç karar matrisi oluşturulur.

$$X = \begin{bmatrix} X_{11} & \dots & X_{1j} & \dots & X_{1n} \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ X_{m1} & \dots & X_{mj} & \dots & X_{mn} \end{bmatrix} \quad (1)$$

Aşama 2: Yöntemin bu aşamasında başlangıç karar matrisi elemanları Eşitlik (2) (maliyet yönlü) ve Eşitlik (3) (fayda yönlü) yardımı ile normalize edilir.

$$r_{ij} = \frac{X_{max} - X_{ij}}{X_{max} - X_{min}} \quad (2)$$

$$r_{ij} = \frac{X_{ij} - X_{min}}{X_{max} - X_{min}} \quad (3)$$

Aşama 3: Yöntemin bu aşamasında her kriterin yüzde değerleri (PV) hesaplanır. Bu adımda, her bir kriterin standart sapmalarının yüzdesi olarak ortalama kare değeri, verilerin boyutundan meydana gelen boşluğu ortadan kaldıracak ölçüde Eşitlik (4) yardımı ile hesaplanır.

$$PV_{ij} = \left| \ln \left(\frac{\sqrt{\frac{\sum_i^m r_{ij}^2}{m}}}{\sigma} \right) \cdot 100 \right| \quad (4)$$

Aşama 4: Son aşamada her bir kriter için objektif önem dereceleri Eşitlik (5) yardımı ile hesaplanır.

$$W_j = \frac{PV_{ij}}{\sum_{i=1}^n PV_{ij}} \quad (5)$$

3.2. MOOSRA Yöntemi

Çok amaçlı optimizasyon yöntemlerinden birisi olan MOOSRA yöntemi ilk olarak 2012 yılında Das vd. tarafından geliştirilmiştir. MOORA yöntemi ile benzerlikler gösteren MOOSRA yöntemi kriterlerin değerlerindeki büyük değişimler karşısında daha az duyarlıdır (Ömürbek vd., 2017: 35; Adalı ve Işık, 2017: 232). Yöntemin uygulama aşamaları aşağıdaki gibidir (Jagadish and Ray, 2014: 560-561);

Aşama 1: Yöntemin ilk aşamasında başlangıç karar matrisi oluşturulur.

$$X = \begin{bmatrix} x_{11} & x_{12} & \dots & x_{1n} \\ x_{21} & x_{22} & \dots & x_{2n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ x_{m1} & x_{m2} & \dots & x_{mn} \end{bmatrix} \quad i = 1, 2, \dots, m \text{ and } j = 1, 2, \dots, n \quad (6)$$

Aşama 2: Yöntemin ikinci aşamasında karar matrisi normalize edilir. Farklı birimlerdeki kriterler Eşitlik (7) yardımıyla tek tip birimlere dönüştürülür.

$$X_{ij}^* = \frac{x_{ij}}{\sqrt{\sum_{i=1}^n x_{ij}^2}} \quad (7)$$

X_{ij}^* = i. alternatrifin j. kriter üzerindeki normalize edilmiş değeri

Aşama 3: Alternatiflerin Performans Değerlerinin Belirlenmesi

Tüm alternatiflere ait performans puanı Y_i , Eşitlik (8) kullanılarak faydalı kriterlerin ağırlıklı toplamının faydalı olmayan kriterlerin ağırlıklı toplamına basit oranı şeklinde hesaplanır.

$$Y_i = \frac{\sum_{j=1}^g W_j X_{ij}^*}{\sum_{j=g+1}^n W_j X_{ij}^*} \quad (8)$$

g: maksimize edilmiş değer

n-g: minimize edilen değer

Wj: j. değer ilişkili olduğu ağırlık değeri

Aşama 4: Yöntemin son aşamasında alternatiflerin sıralanması işlemi yapılmaktadır. Burada alternatifler büyükten küçüğe doğru sıralanır ve en büyük değere sahip alternatif en iyi alternatif olarak değerlendirilir.

$$Y_i = \frac{\sum_{j=1}^g X_{ij}^*}{\sum_{j=g+1}^n X_{ij}^*} \quad (9)$$

4. UYGULAMA

Çalışmanın bu kısmında analizde kullanılan veriler ile analiz yöntemlerine ilişkin bulgular açıklanmıştır.

4.1. Veriler

Analiz kapsamında kullanılacak veri seti Allianz Sigorta Şirketi tarafından 2017-2021 dönemi için düzenli olarak yayınlanan faaliyet raporlarından derlenmiştir. Çalışmada kullanılacak değerlendirme kriterleri ve karar verici açısından kriterlerin taşınması gereken nitelikler aşağıda Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Değerlendirme Kriterleri ve Nitelikleri

Sıra	Kriterler	Kod	Amaç
1	Prim	DK1	Maksimum
2	Gerçekleşen Hasar	DK2	Minimum
3	Vergi Sonrası Kâr	DK3	Maksimum
4	Teknik Karşılıklar	DK4	Maksimum
5	Öz Kaynak	DK5	Maksimum
6	Aktif Toplamı	DK6	Maksimum
7	Personel Sayısı	DK7	Minimum
8	Acente Sayısı	DK8	Maksimum

4.2. Analiz Sonuçları

Çalışmanın bu kısmında LOPCOW ve MOOSRA yöntemine ilişkin analiz aşamaları ve sonuçları gösterilmiştir. İlk olarak kriter ağırlıkları LOPCOW yöntemi ile tespit edildikten sonra MOOSRA yöntemi ile alternatifler sıralanmıştır.

4.2.1. LOPCOW Yöntemi Sonuçları

Allianz sigorta 2017-2021 dönemi verilerini içeren başlangıç karar matrisi Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3. Başlangıç Karar Matrisi

	DK1	DK2	DK3	DK4	DK5	DK6	DK7	DK8
2017	5.134.034	-3.376.998	573.986	4.754.664	2.267.040	7.652.756	2368	3857
2018	5.809.796	-3.418.172	562.589	5.448.330	2.487.314	8.686.255	2403	3743
2019	6.922.967	-3.756.930	727.095	6.506.053	3.232.939	10.679.672	2339	3859
2020	8.135.361	-4.465.855	895.912	8.271.742	3.699.330	13.156.616	2335	4199
2021	9.854.148	-5.879.328	1.364.326	10.041.479	4.225.965	15.888.955	2225	4344

Tablo 4’te yer alan karar matrisi elemanları Eşitlik (2) ve Eşitlik (3) kullanılarak normalize edilmiştir. Normalize karar matrisi Tablo 5’te gösterilmiştir.

Tablo 5. Normalize Matris

	DK1	DK2	DK3	DK4	DK5	DK6	DK7	DK8
2017	0,0000	0,0000	0,0142	0,0000	0,0000	0,0000	0,1966	0,1897
2018	0,1432	0,0165	0,0000	0,1312	0,1124	0,1255	0,0000	0,0000
2019	0,3790	0,1518	0,2052	0,3313	0,4931	0,3675	0,3596	0,1930
2020	0,6359	0,4351	0,4158	0,6653	0,7312	0,6683	0,3820	0,7587
2021	1,0000	1,0000	1,0000	1,0000	1,0000	1,0000	1,0000	1,0000

Eşitlik (4) yardımı ile kriterlerin her biri için yüzdelik değerleri (PV) hesaplanmıştır. Eşitlik (5) kullanılarak her bir kritere ait önem ağırlığı (W_j) tespit edilmiştir. İlgili değerler Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6. Yüzdelik Değerler (PV) ve Kriter Ağırlıkları (W_j)

	DK1	DK2	DK3	DK4	DK5	DK6	DK7	DK8
2017	0,0000	0,0000	0,0142	0,0000	0,0000	0,0000	0,1966	0,1897
2018	0,1432	0,0165	0,0000	0,1312	0,1124	0,1255	0,0000	0,0000
2019	0,3790	0,1518	0,2052	0,3313	0,4931	0,3675	0,3596	0,1930
2020	0,6359	0,4351	0,4158	0,6653	0,7312	0,6683	0,3820	0,7587
2021	1,0000	1,0000	1,0000	1,0000	1,0000	1,0000	1,0000	1,0000
SUM	1,5685	1,2127	1,2152	1,5695	1,7904	1,5974	1,3139	1,6489
m	5	5	5	5	5	5	5	5
Sum/m	0,3137	0,2425	0,2430	0,3139	0,3581	0,3195	0,2628	0,3298
sq	0,5601	0,4925	0,4930	0,5603	0,5984	0,5652	0,5126	0,5743
std_s	0,3991	0,4179	0,4124	0,4075	0,4178	0,4072	0,3750	0,4277
Pv	33,8936	16,4268	17,8395	31,8498	35,9158	32,7967	31,2554	29,4632
weights	0,1477	0,0716	0,0778	0,1388	0,1565	0,1429	0,1362	0,1284
Sıralama	2	8	7	4	1	3	5	6

LOPCOW yöntemi sonuçları incelendiğinde performans analizinde en önemli üç kriterin sırasıyla özkaynaklar (DK5), prim üretim miktarı (DK1) ve aktif toplamı kriteri (DK6) olduğu tespit edilmiştir. Performans üzerinde etkisi en az üç kriter ise sırasıyla; gerçekleşen hasar (DK2), vergi sonrası kâr (DK3) ve acente sayısı (DK8) olarak belirlenmiştir.

4.2.2. MOOSRA Yöntemi Sonuçları

Tablo 4'te yer alan dönüştürülmüş karar matrisin elemanları kullanılarak Eşitlik (7) yardımıyla normalize karar matrisi elde edilmiş ve Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7. Normalize Karar Matrisi

	DK1	DK2	DK3	DK4	DK5	DK6	DK7	DK8
2017	0,3117	0,5767	0,2930	0,2927	0,3105	0,2949	0,4536	0,4305
2018	0,3527	0,5672	0,2871	0,3354	0,3406	0,3347	0,4603	0,4177
2019	0,4203	0,4893	0,3711	0,4005	0,4427	0,4115	0,4480	0,4307
2020	0,4939	0,3262	0,4573	0,5092	0,5066	0,5069	0,4473	0,4686
2021	0,5982	0,0010	0,6963	0,6182	0,5787	0,6122	0,4262	0,4848

LOPCOW yöntemi ile elde edilen kriter ağırlıkları çarpılarak ağırlıklandırılmış normalize karar matrisi elde edilmiştir. Burada Eşitlik (8)'den faydalanılmıştır. İlgili sonuçlar Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8. Ağırlıklandırılmış Normalize Karar Matrisi

	DK1	DK2	DK3	DK4	DK5	DK6	DK7	DK8
2017	0,0460	0,0413	0,0228	0,0406	0,0486	0,0421	0,0618	0,0553
2018	0,0521	0,0406	0,0223	0,0466	0,0533	0,0478	0,0627	0,0536
2019	0,0621	0,0350	0,0289	0,0556	0,0693	0,0588	0,0610	0,0553
2020	0,0730	0,0234	0,0356	0,0707	0,0793	0,0725	0,0609	0,0602
2021	0,0884	0,0001	0,0541	0,0858	0,0906	0,0875	0,0581	0,0623

Alternatiflerin sıralanması işleminde ilk olarak fayda sağlayan ve fayda sağlamayan kriterler ayrı ayrı toplanmıştır. Elde edilen bu değerler kullanılarak Eşitlik (9) yardımıyla alternatiflerin performans değerleri hesaplanmış ve ilgili sonuçlar Tablo 9'da sunulmuştur.

Tablo 9. MOOSRA Yöntemi Sonuçlarına Göre Alternatiflerin Sıralaması

	$\sum_{j=1}^g X_{ij}^*$	$\sum_{j=g+1}^g X_{ij}^*$	Y_i	SIRALAMA
2017	0,0460	0,0413	0,0228	5
2018	0,0521	0,0406	0,0223	4
2019	0,0621	0,0350	0,0289	3
2020	0,0730	0,0234	0,0356	2
2021	0,0884	0,0001	0,0541	1

MOOSRA yöntemi sonuçlarına göre Allianz sigortanın en iyi performans gösterdiği yılın 2021 en kötü performans gösterdiği yılın ise 2017 yılı olduğu görülmüştür. Yine Tablo 9 incelendiğinde göze çarpan ilk nokta Allianz sigortanın analiz kapsamına dahil edilen yıllar itibarıyla her yıl bir önceki yıla göre finansal performansını artırarak ilerlemiş olmasıdır. Özellikle ülkemizde pandemi krizinin başladığı 2020 yılı ve etkilerinin devam ettiği 2021 yılları Allianz sigorta şirketinin en iyi performans gösterdiği yıllar olarak tespit edilmiştir. Şirketin bu

dönemlerdeki performans artışı şirketin riskler karşısında iyi bir strateji izlediği ve kendini koruduğu şeklinde yorumlanabilmektedir. Bu durum hem müşteriler hem de yatırımcılar açısından şirketin tercih edilebilirliği konusunda olumlu etkiler yaratabilecektir.

Şirket faaliyet raporları incelendiğinde şirketin analiz kapsamında ele alınan 2017-2021 döneminde prim üretim miktarını, net kârını, özkaynaklarını ve aktif toplamını sürekli olarak artırdığı görülmektedir. 2017 yılında 5 milyar TL civarında olan prim üretim miktarı 2021 yılına gelindiğinde 9 milyar TL civarında gerçekleşmiştir. Şirketin net kâr rakamı ise 2017 yılında 574 bin TL iken 2021 yılına gelindiğinde ise 1.364 milyon TL'ye yükselmiştir. Ayrıca günümüzde ürün ve hizmetlere ulaşma konusunda dijital teknoloji ve dijital pazarlamanın ön plana çıkmasıyla şirket, müşterilerinin, dağıtım kanallarının ve çalışanlarının ihtiyaçlarını karşılayacak ve işlerini kolaylaştıracak birçok güncel teknoloji ve çözümler kullanarak dijital bir ekip oluşturmuştur. Allianz sigortanın analize dahil edilen yıllar itibarıyla sergilediği sürekli performans artışı bu saydığımız durumlarla ilişkilendirilebilir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada Allianz sigorta şirketinin 2017-2021 dönemi finansal performansını değerlendirmek için LOPCOW ve MOOSRA yöntemlerini içeren hibrit bir ÇKKV modeli kullanılmıştır. İlk olarak LOPCOW yöntemi kullanılarak kriterlerin objektif ağırlıkları elde edilmiştir. Daha sonra Allianz sigorta şirketinin yıllara göre finansal performans başarı sıralaması MOOSRA yöntemi ile belirlenmiştir.

Çalışmada literatür taraması sonucu belirlenen Allianz sigorta şirketine ait 8 adet finansal kriter kullanılmıştır. Bu kriterler; Prim Üretimi, Gerçekleşen Hasar, Vergi Sonrası Kâr, Teknik Karşılıklar, Öz Kaynak, Aktif Toplamı, Personel Sayısı ve Acente Sayısı kriterleridir. LOPCOW yöntemi ile hesaplanan kriter ağırlıkları sonuçlarına göre performans analizinde en önemli kriterin özkaynaklar, en önemsiz kriterin ise gerçekleşen hasar olduğu tespit edilmiştir.

Analizin ikinci kısmında MOOSRA yöntemi ile Allianz sigorta şirketinin yıllar açısından finansal başarıları ölçülmüştür. MOOSRA yöntemi kullanılarak elde edilen bulgular Allianz sigortanın en iyi performans gösterdiği yılın 2021 en kötü performans gösterdiği yılın ise 2017 yılı olduğunu göstermektedir. Analiz sonuçları ile Allianz sigortanın analiz kapsamına dahil edilen yıllar itibarıyla her yıl bir önceki yıla göre finansal performansını artırarak ilerlediği tespit edilmiştir. Özellikle ülkemizde pandemi krizinin başladığı 2020 yılı ve etkilerinin devam ettiği 2021 yılları Allianz sigorta şirketinin en iyi performans gösterdiği yıllar olarak belirlenmiştir. Bu durum hem müşteriler hem de yatırımcılar açısından şirketin tercih edilebilirliği konusunda olumlu etkiler yaratabilecektir. Şirketin analiz kapsamında ele alınan 2017-2021 döneminde prim üretim miktarını, net kârını, özkaynaklarını ve aktif toplamını sürekli olarak artırdığı görülmektedir. Allianz sigortanın analize dahil edilen yıllar itibarıyla sergilediği sürekli performans artışı bu saydığımız durumlarla ilişkilendirilebilir.

Çalışmada kullanılan model farklı şirketler ve farklı sektörlerin performans değerlendirmesinde kullanılabilir. Çalışma yapılacak sonraki çalışmalar için önemli bilgiler sunmaktadır. İleride yapılacak çalışmalarda ele alınan şirket sayısının artırılması, daha geniş yıl aralığını kapsayan finansal kriterlerin kullanılması, farklı ÇKKV yöntemlerinin kullanılması ile daha geniş sonuçlar elde edilebileceği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

1. Akyüz, G. Ç. (2022). “Hayat Dışı Sigorta Şirketlerinin Finansal Performans Analizinde TOPSİS ve MABAC Yöntemlerinin Değerlendirilmesi”, İzmir İktisat Dergisi, 37(4): 891-912.
2. Akyüz, Y. & Zübeyde, K. (2013). “Türkiye’de Hayat Dışı ve Hayat/Emeklilik Sigorta Sektörünün Finansal Performans Analizi ve Değerlendirilmesi”, Sosyal Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 13(26): 355-371.
3. Ateş, S & Topal, A. (2022). “Entropi Temelli Topsıs, Aras Ve Moosra Yöntemleri İle Güneş Enerji Santrali Kuruluş Yeri Seçimi: KOP Bölgesi Örneği”, Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi, 17(4): 1099-1119.
4. Axa Sigorta Şirketi Finansal Raporları, 2021, https://www.allianz.com.tr/content/dam/onemarketing/aztr/allianz/pdf/raporlar/faaliyet-sigorta/konsolide/AZS_FR_24.03.21.pdf (03.10.2022).
5. Aydın, Y. (2019). “Türkiye’de Hayat/Emeklilik Sigorta Sektörünün Finansal Performans Analizi. Finans Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi”, 4(1): 107-118.
6. Aydın, Y. (2021). Bütünleşik Bir ÇKKV Modeli İle Sigorta Şirketlerinin Piyasa Performansının Analizi. Uluslararası İktisadi Ve İdari İncelemeler Dergisi, (32), 53-66.

7. Bektaş, S. (2022) “Türk Sigorta Sektörünün 2002-2021 Dönemi için MEREC, LOPCOW, COCOSO, EDAS ÇKKV Yöntemleri ile Performansının Değerlendirilmesi”, BDDK Bankacılık ve Finansal Piyasalar Dergisi, 16(2): 247-283.
8. Bhowmik, C., Dhar, S., & Ray, A. (2019). “Comparative Analysis of MCDM Methods For The Evaluation Of Optimum Green Energy Sources: A Case Study”. International Journal of Decision Support System Technology (IJDSST), 11(4): 1-28.
9. Bilbao-Terol, A., Arenas-Parra, M., Quiroga-García, R., & Bilbao-Terol, C. (2022). “An Extended Best–Worst Multiple Reference Point Method: Application in The Assessment of Non-Life Insurance Companies”, Operational Research, 1-40.
10. Biswas, S. (2020). “Measuring Performance Of Healthcare Supply Chains İn India: A Comparative Analysis Of Multi-Criteria Decision Making Methods”, Decision Making: Applications in Management and Engineering, 3(2): 162-189.
11. Bouraima, M. B., Stević, Ž., Tanackov, I., & Qiu, Y. (2021). “Assessing The Performance of Sub-Saharan African (SSA) Railways Based on An Integrated ENTROPY-MARCOS Approach”, Operational Research in Engineering Sciences: Theory and Applications, 4(2): 13-35.
12. Chakraborty, S., Chattopadhyay, R., & Chakraborty, S. (2020). “An integrated D-MARCOS Method for Supplier Selection in an Iron and Steel Industry”, Decision Making: Applications in Management and Engineering, 3(2): 49-69.
13. Çınaroğlu, E. (2022) “Entropi Destekli EDAS ve CODAS Yöntemleri ile Bireysel Emeklilik Şirketlerinin Performans Değerlendirmesi”, Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 10(1): 325-345.
14. Dalkılıç, N., & Gülcemal, M. E. (2022). “Hayat Dışı Sigorta Şirketlerinin Finansal Performanslarının Sınıflandırılması”, The Journal of Social Science, 6(11): 95-106.
15. Demir, G. (2022). “Hayat Dışı Sigorta Sektöründe Kurumsal Performansın PSI-SD Tabanlı MABAC Metodu ile Ölçülmesi: Anadolu Sigorta Örneği. Ekonomi Politika ve Finans Araştırmaları Dergisi”, 7(1): 112-136.
16. Durgut, İ. (2022). “Bireysel Emeklilik Şirketlerinin Performansının SWARA-SD-MAIRCA Modeliyle Değerlendirmesi”, Social Sciences Studies Journal (SSSJJournal), 2022(100): 2266-2279.
17. Durgut, İ. (2022). Bireysel Emeklilik Şirketlerinin Performansının SWARA-SD-MAIRCA Modeliyle Değerlendirmesi. Social Sciences Studies Journal, 8(100), 2266-2279.
18. Dwivedi, R., Prasad, K., Mandal, N., Singh, S., Vardhan, M., & Pamucar, D. (2021). “Performance Evaluation of an Insurance Company Using an Integrated Balanced Scorecard (BSC) and Best-Worst Method (BWM). Decision Making”, Applications in Management and Engineering, 4(1), 33-50.
19. Ecer, F., & Pamucar, D. (2022). “A Novel LOPCOW-DOBI Multi-Criteria Sustainability Performance Assessment Methodology: An Application İn Developing Country Banking Sector”, Omega, 112(2022): 1-17.
20. Gharizadeh Beiragh, R., Alizadeh, R., Shafiei Kaleibari, S., Cavallaro, F., Zolfani, S. H., Bausys, R., & Mardani, A. (2020). “An Integrated Multi-Criteria Decision Making Model For Sustainability Performance Assessment For Insurance Companies”. Sustainability, 12(3): 789. 1- 24.
21. Işık, Ö. (2019). Türkiye'de hayat dışı sigorta sektörünün finansal performansının CRITIC tabanlı TOPSIS ve MULTIMOORA yöntemiyle değerlendirilmesi. Business & Management Studies: An International Journal, 7(1), 542-562.
22. Işık, Ö. (2021a). “Analysing the Determinants of Profitability of Domestic and Foreign Non-Life Insurers in Turkey”. International Journal of Insurance and Finance, 1(1): 45-55.
23. Işık, Ö. (2021b). “AHP, CRITIC ve WEDBA Yöntemlerini İçeren Entegre Bir ÇKKV Modeli İle Axa Sigorta Şirketinin Finansal Performansının Analizi” Uluslararası İşletme, Ekonomi ve Yönetim Perspektifleri Dergisi (IJBEMP), 5(2), 892-908.
24. Jagadish, J. & Ray, A. (2014). “Green Cutting Fluid Selection Using MOOSRA Method. International Journal of Research İn Engineering and Technology”, 3 (3): 559-563.
25. Narayanamoorthy, S., Annapoorani, V., & Kang, D. (2020, October). Assessment Of E-Waste Site Selection Using MOOSRA Based Hesitant Fuzzy Multi-Criteria Decision Making Method. In AIP Conference Proceedings 2261(1): 030013. AIP Publishing LLC.

- 26.Niu, W., Rong, Y., Yu, L., & Huang, L. (2022). “A Novel Hybrid Group Decision Making Approach Based on EDAS and Regret Theory under a Fermatean Cubic Fuzzy Environment”, *Mathematics*, 10(17): 2-30
- 27.Olawareaju, O. M., & Msomi, T. S. (2022). “Factors Affecting The Profitability Of Reinsurance Companies İn Sub-Saharan Africa: Evidence From Dynamic Panel Analysis” *Cogent Business & Management*, 9(1): 1-17.
- 28.Ömürbek, N., Eren, H., & Dağ O. (2017). “ENTROPİ-ARAS ve ENTROPİ-MOOSRA Yöntemleri ile Yaşam Kalitesi Açısından AB Ülkelerinin Değerlendirilmesi”, *Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*”, 10(2): 29-48.
- 29.Ömürbek, V., Aksoy, E., & Akçakanat, Ö. (2017). “Bankaların Sürdürülebilirlik Performanslarının ARAS, MOOSRA ve COPRAS Yöntemleri ile Değerlendirilmesi”, *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 8(19): 14-32.
- 30.Saeid, K., Amir, S. and Razieh, R. (2014). “A Hybrid Multi-Criteria Model for Insurance Companies Rating”, *International Business Research*, 7(1): 150-163.
- 31.Sehhat, S., Taheri, M., & Sadeh, D. H. (2015). “Ranking of Insurance Companies in Iran Using AHP and TOPSIS Techniques” *American Journal Of Research Communication*, 3(1): 51-60.
- 32.T.C. Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme Ve Denetleme Kurumu Sigortacılık Ve Özel Emeklilik Faaliyetleri Hakkında Rapor, 2021, <https://www.seddk.gov.tr/upload/doc/2021-sigortacilik-ve-BES-faaliyet-raporu.pdf> (03.10.2022)
- 33.Turgutlu, E., Kök, R. & Kasman, A. (2007). “Türk Sigortacılık Şirketlerinde Etkinlik: Deterministik ve Şans Kısıtlı Veri Zarflama Analizi”, *İktisat İşletme ve Finans*, 22 (251): 85-102.
- 34.Yılmaz, N. (2022). “Performance Analysis Of Foreign Banks In Turkey: MOOSRA Method. Theory and Research in Social, Human and Administrative Sciences. 120-129.
- 35.Zhang, H., Gu, C., Gu, L. and Zhang, Y. (2011). The evaluation of tourism destination competitiveness by TOPSIS & information Entropy–A case in the Yangtze River Delta of China. *Tourism Management*, 35(2), 443-451.